

Visoki predstavnik donio odluke za ubrzanje reforme sudstva u cijeloj BiH

Visoki predstavnik, Wolfgang Petritsch, danas je proglasio paket odluka kojima se uspostavlja institucionalni okvir koji je neophodan za reformu sudstva u narednim mjesecima. Ovim Odlukama će se ubrzati reforma sudstva u BiH na nivou države i entiteta uspostavljanjem osnove za istinski nezavisno sudstvo koje predstavlja treću komponentu demokratske vlasti.

Paketom odluka se uspostavlja Visoko sudsko i tužilačko vijeće na državnom nivou kao i u oba entiteta, uspostavljaju se Instituti za usavršavanje sudija i Advokatske komore u oba entiteta, i proglašava državni zakon o međuentitetskoj saradnji u pitanjima sudstva. Paket uključuje i odluku o razrješenju zamjenika ministra pravde Kantona 7, kao i suspenziju jedanaest sudija.

Visoka sudska i tužilačka vijeća na nivou države kao i na nivou dva entiteta BiH, koja je sada uspostavio visoki predstavnik će provoditi jasne i transparentne kriterije za sistem direktnog i nezavisnog imenovanja svih sudija i tužilaca, osim sudija Ustavnog suda. Također su precizirane procedure po kojima Visoka sudska i tužilačka vijeća mogu poduzimati disciplinski postupak protiv sudija i tužilaca. Kada je riječ o kandidatima za položaje u Ustavnim sudovima države i entiteta, Visoka sudska i tužilačka vijeća će davati preporuke, ali imenovanje i disciplinski postupci protiv ovih sudija će ostati u nadležnosti državnog ili entitetskih parlamenata u skladu sa sada važećim ustavnim odredbama.

Članove Visokih sudskih i tužilačkih vijeća na državnom i entitetskom nivou će imenovati visoki predstavnik u roku od nekoliko sedmica, a tokom prijelaznog perioda, koji traje do

kraja 2003. godine vijeća će uključivati i međunarodne članove. Visoki predstavnik je također zadužio premijere entiteta da, u skladu sa članom III Ustava BiH, u roku od 60 dana započnu pregovore o uspostavljanju jedinstvenog Visokog sudskog i tužilačkog vijeća. To će odgovarati sadašnjoj evropskoj praksi, što će osigurati identičnu primjenu standarda profesionalnosti i nezavisnosti u cijeloj BiH.

Visoka sudska i tužilačka vijeća će u septembru ove godine ponovo objaviti konkurs za sva mjesta sudija i tužilaca. Imenovanja na ove položaje će biti zasnovana isključivo na kavalificiranosti pojedinaca. Visoki predstavnik poziva sudije i tužioce koji trenutno obavljaju te dužnosti da se prijave kada bude objavljen oglas o upražnjenim mjestima, naglašavajući da će provođenje ovog postupka drastično poboljšati ugled i nezavisnost sudija i tužilaca.

Pored toga, visoki predstavnik je smijenio zamjenika ministra pravde Kantona 7, Davora Šilića, zbog pokušaja podrivanja nezavisnosti postupka imenovanja sudija i tužilaca, zbog nepridržavanja roka od petnaest dana da napusti imovinu koju nezakonito koristi, kao i zbog odlaganja procesa ujedinjenja sudstva u Kantonu 7. Razrješenje gospodina Šilića sa položaja ministra stupa na snagu odmah. Visoki predstavnik je također suspendirao sa položaja sljedeće sudije: Mirka Brala, predsjednika Općinskog suda u Livnu, Katicu Tadić, sudiju ovog suda, Omera Borovca, sudiju Općinskog suda Goražde, Fatimu Đukić-Bajramović, sudiju Općinskog suda Zenica; Neđu Draškovića, sudiju Vrhovnog suda RS; Nenada Gvozdića, sudiju Općinskog suda I u Mostaru; Jevtu Jankovića i Željka Lalića, sudije Osnovnog suda Banja Luka; Hasana Pijanića, sudiju Kantonalnog suda Unsko-sanskog kantona; Milenka Tomića, javnog tužioca u osnovnom javnom tužilaštvu Prijedor; i Katu Zovko, sudiju Kantonalnog suda Hercegovačko-neretvanskog kantona. Svi su suspendirani zbog navoda o ozbiljnim povredama vladavine prava. Suspenzije će ostati na snazi sve dok odgovarajuće entitetsko Visoko sudsko vijeće ne preispita navode.

Visoki predstavnik je također proglasio zakone u cilju intenziviranja borbe protiv kriminala i podizanja nivoa profesionalnosti sudstva.

Zakon o pravnoj pomoći i zvaničnoj saradnji u krivičnim predmetima između FBiH, RS i Distrikta Brčko će pojednostaviti procedure za saradnju između sudova, tužilaca i organa unutrašnjih poslova u cijeloj BiH. Uručivanje naloga za hapšenje, pružanje pravne pomoći, uručenje sudskih poziva i drugi vidovi saradnje sada mogu biti izvršeni po primitku pismenog zahtjeva bez potrebe za dodatnom intervencijom na višem nivou. Saradnja koja je uspostavljena prema ovom zakonu će omogućiti djelotvorniji pristup otkrivanju krivičnih dijela, provođenju istrage i krivičnom gonjenju svih vidova kriminala na cijelom području BiH.

Zakon o advokaturi je utemeljen na Memorandumu o razumijevanju o reguliranju pravne pomoći između institucija FBiH i RS od maja 1998, iako relevantni zakoni entiteta nisu usaglašeni shodno tome. Osobe koje se bave advokaturom sada imaju jednake propise i kriterije za prijem kao i pravo da rade na cijeloj teritoriji BiH. Odlukom je formirana jedinstvena, ujedinjena Advokatska komora FBiH, koja ne postoji od 1992. godine. Ovim je afirmirano pravo pojedinca da izabere svog zastupnika i omogućava advokatima iz BiH zastupanje u međunarodnim advokatskim komorama.

U Centrima za usavršavanje sudija i tužilaca u Banjaluci i Sarajevu koje je uspostavio Visoki predstavnik, će se obrazovati osobe koje razmišljaju o karijeri sudije ili tužioca, a biće organizovano i obavezno usavršavanje za postojeće sudije i tužioce. Centri za usavršavanje će tijesno sarađivati sa Visokim sudskim vijećima u cilju osiguranja profesionalnog i nezavisnog sudstva za budućnost BiH.

Visoki predstavnik je ove odluke donio nakon detaljnih konsultacija sa pravnim stručnjacima iz Vijeća Evrope i Venecijanskom komisijom, te u skladu sa preporukama Upravnog

odbora Vijeća za implementaciju mira.